

ZAŁĄCZNIK 33. Zasady przygotowania i transportu materiału zakaźnego do laboratorium.

Wymagania odnośnie pakowania określone zostały przez:

- Organizację Narodów Zjednoczonych (UN) i znajdują się w dokumentach ICAO oraz IATA w formie Instrukcji Pakowania 602 i 650.
- Na podstawie „WHO Guidance on regulations for the transport of infectious substances” (2009/ 2010) w zakresie transportu obowiązuje następujący podział przesyłanych zakaźnych materiałów biologicznych.

Regulacje prawne:

- ustawa z dnia 19 sierpnia 2011 r. o przewozie towarów niebezpiecznych (Dz. U. Nr 227, poz. 1367 z późn. zm),
- ustawa z dnia 1 lipca 2005 r. o pobieraniu, przechowywaniu i przeszczepianiu komórek, tkanek i narządów (Dz. U. Nr 169, poz. 1411 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2013 r., poz. 947 z późn. zm.)

Transport międzynarodowy materiału biologicznego czynnego regulują:

- przepisy ustanowione przez Międzynarodowe Zrzeszenie Przewoźników Powietrznych IATA oraz umowa europejska dotycząca Międzynarodowego Przewozu Drogowego Towarów Niebezpiecznych ADR.

Kategoria A – materiał zakaźny o którym wiadomo lub podejrzewa się, że może powodować u narażonego człowieka (oznaczenie UN 2814) lub zwierzęcia [tylko] (oznaczenie UN 2900) chorobę śmiertelną, chorobę zagrażającą życiu lub powodować trwałe uszkodzenie. Materiały te pakowane są zgodnie z instrukcją P620 (transport drogowy i kolejowy) lub 602 (droga powietrzna).

Kategoria B – materiał zakaźny niespełniający kryteriów kategorii A. Materiały te pakowane są zgodnie z instrukcją P650 i oznaczeniem UN 3373.

Wymagania odnośnie pakowania określone zostały przez Organizację Narodów Zjednoczonych (UN) i znajdują się w dokumentach ICAO oraz IATA w formie Instrukcji Pakowania 602 i 650.

Wymagania te mogą być zmieniane i aktualizowane jedynie przez te organizacje.

I. Podstawowy, potrójny zestaw do pakowania.

Zestaw składa się z trzech warstw i zbudowany jest w następujący sposób:

Opakowanie bezpośrednie - oznakowane naczynie, wodoszczelne, zawierające próbkę. Naczynie to owija się materiałem chłonnym, przeznaczonym do zaabsorbowania całej zawartości płynnej, w przypadku uszkodzenia opakowania bezpośredniego.

Naczynie wtórne - kolejny trwały, wodoszczelny pojemnik, chroniący opakowanie(-a) bezpośrednie. Kilka owiniętych w materiał chłonny opakowań bezpośrednich może być umieszczonych w naczyniu wtórnym. Odpowiednia, dodatkowa ilość materiału chłonnego musi zostać użyta jako otulina dla opakowań bezpośrednich.

Zewnętrzna paczka przesyłkowa - chroni naczynie wtórne i jego zawartość przed działaniem czynników zewnętrznych, takich jak oddziaływania mechaniczne oraz woda, w trakcie transportu.

Formularze z danymi o próbkach, listy oraz innego typu informacje, pozwalające zidentyfikować lub opisać próbki, a także zidentyfikować nadawcę i odbiorcę, powinny zostać przymocowane taśmą klejącą na zewnątrz naczynia wtórnego. Kategoriecznie zabrania się międzynarodowym przewoźnikom powietrznym przewożenia w rękę” materiałów zakaźnych, podobnie jak używania do tego przesyłek dyplomatycznych.

Maksymalna ilość netto materiałów zakaźnych w jednej paczce przesyłkowej nie może być większa jak 50 ml lub 50 g, jeżeli transport odbywa się samolotem pasażerskim. Przy przewozie samolotem transportowym lub przez innego przewoźnika wielkość paczki ograniczona jest do 4 litrów lub 4 kg. Opakowania bezpośrednie, których objętość przekracza 50 ml, muszą być ustawione w naczyniu wtórnym zamknięciami do góry, a oznakowania (strzałki) wskazujące górę powinny zostać umieszczone po obydwu przeciwległych stronach paczki przesyłkowej. Ograniczenia występujące w przypadku lotniczych przewoźników pasażerskich nie dotyczą krwi i preparatów krwiopochodnych, jeżeli nie występuje podejrzenie, że zawierają materiał zakaźny. Taka przesyłka musi jednak składać się z opakowań bezpośrednich nie większych jak 500 ml, a ogólna objętość

nie może być większa jak 4 litry, w opakowaniu zbiorczym.

II. Etykieta ostrzegawcza dla towarów niebezpiecznych

Na wierzchu każdego opakowania zawierającego materiał niebezpieczny, przewożonego frachtem powietrznym, musi być umieszczona specjalna etykieta. Przy przesyłaniu kultur lub innych substancji biologicznych stosuje się następujące etykiety ostrzegawcze:

Oznakowanie na zewnętrznym opakowaniu przesyłki zawierającej materiał zakaźny musi zawierać wymienione niżej elementy:

Międzynarodową etykietę „INFECTIOUS SUBSTANCE”.

- Etykietę adresową, z następującymi informacjami:
- Nazwa odbiorcy, adres i numer telefonu,
- Nazwa nadawcy, adres i numer telefonu,
- Określenie, kogo dotyczy zagrożenie (ludzi czy zwierząt) zgodne z wymogami UN - „INFECTIOUS SUBSTANCES AFFECTING HUMANS” lub „ANIMALS” oraz naukową nazwę czynnika zakaźnego:

Kod UN : dla ludzi UN 2814. Dla zwierząt UN 2900.

III. Potrzeby w zakresie temperatury (opcjonalnie).

Jeżeli paczka przesyłkowa jest dodatkowo opakowana (np. w pojemniku z suchym lodem), obydwa opakowania muszą posiadać umieszczone na sobie wyżej wspomniane informacje, a pojemnik zewnętrzny musi mieć dodatkową etykietę ze stwierdzeniem

„INNER PACKAGES COMPLY WITH PRESCRIBED SPECIFICATION”.

Wymagane dokumenty przesyłkowe – otrzymane od przewoźnika i przymocowane

do zewnętrznego opakowania:

- „Deklaracja o Towarach Niebezpiecznych” – nadawcy przesyłki
- List przewozowy (fakturę pro-forma), który zawiera adres odbiorcy, liczbę pakunków, szczegóły co do zawartości, wagę, wartość (Uwaga: stwierdzenie, że „przesyłka nie posiada wartości handlowej” ponieważ przesyłane pozycje dostarczane są bezpłatnie).
- Rachunek lotniczy.
- Zezwolenie importowe i/lub eksportowe i/lub deklarację celną, jeżeli jest konieczna.
- Co najmniej dwie nalepki orientujące „GÓRA-DÓŁ” (strzałki) powinny być przyklejone po przeciwnych stronach opakowania zewnętrznego, jeżeli paczka przesyłkowa zawiera w sobie opakowanie bezpośrednio przekraczające objętością 50 ml.

III. Wymagania dla poczty lotniczej.

Materiały zakaźne i próbki dla celów diagnostycznych mogą być wysyłane za pomocą licencjonowanej poczty lotniczej. Z zachowaniem wymagań stawianych w przypadku innych przewoźników, stosuje się podstawowy potrójny zestaw do pakowania.

Etykieta adresowa musi zawierać słowo „Lettre”. W przypadku przesyłek międzynarodowych wymagana jest także „Zielona Deklaracja Celna” w postaci odpowiedniej nalepki. Przesyłane próbki do celów diagnostycznych powinny zostać zaopatrzone w fioletową naklejkę informującą, o treści „Perishable Biological Substances”. Materiały zakaźne należy oznakować międzynarodową etykietą „Infectious substance”. Materiały zakaźne powinny zostać zaopatrzone także w wypełniony formularz „Deklaracja o Towarach Niebezpiecznych” z powodu miejscowych / międzynarodowych ograniczeń, należy nawiązać kontakt z miejscową pocztą dla upewnienia się, że opakowany materiał zostanie zaakceptowany przez służbę pocztową.

